

25 november 2022

De Commissie voor de Aanprijzing van Veterinaire Producten (hierna: de Commissie) heeft het navolgende overwogen en beslist naar aanleiding van de klacht (CAVP-nummer: 2022-02) op de voet van artikel 4 van het Reglement van de Commissie Aanprijzing Veterinaire Producten (hierna: het Reglement) van

Boehringer Ingelheim Animal Health Netherlands B.V.,

gevestigd te Alkmaar,
verder te noemen: Boehringer Ingelheim,

tegen

Intervet Nederland B.V. h.o.d.n. MSD Animal Health,

gevestigd te Boxmeer,
verder te noemen: MSD,

met betrekking tot reclame-uitingen van MSD betreffende de reeks van producten die op de markt worden gebracht onder de naam “Bravecto”.

1. Het verloop van de procedure

1.1. De Commissie heeft kennis genomen van:

- Het klaagschrift van mr. dr. M.E. de Bruin, namens Boehringer Ingelheim, van 29 juli 2022 met de volgende bijlagen:
 - De SPC NexGard
 - De SPC NexGard Spectra
 - De SPC NexGard Combo
 - De SPC Bravecto
 - De SPC Bravecto Plus
 - De SPC Folder ‘Veelgestelde vragen over het belang van ontworming’
 - De brief van Boehringer Ingelheim aan MSD d.d. 6 juli 2022
 - De brief van MSD aan Boehringer Ingelheim d.d. 12 juli 2022
 - De ESCCAP Richtlijn Wormbestrijding bij kat en hond (2021) – Engelstalige versie
 - De ESCCAP Richtlijn Wormbestrijding bij kat en hond (2021) – Nederlandstalige versie
 - De beslisboom individuele behandeling hond en kat, geplaatst op website ESCCAP Benelux
 - Het door ESCCAP Benelux opgestelde Keuzediagram ontworming volwassen hond en kat
 - Het artikel Nijssen et al., Tijdschrift voor Diergeneeskunde, 2020
 - Het artikel Overgaauw, Petexpert 2021
 - Pennelegion et al., Survey of UK pet owners quantifying internal parasite infection risk and deworming recommendation implications, Parasites & Vectors 2020, 13;218
 - De Modulaire Richtlijn Taenia lintworm ESCCAP Benelux
 - Lavan et al., Results from a U.S. Dog Owner Survey on the Treatment Satisfaction and Preference for Fluralaner against Flea and Tick Infestations, Vet Sci Technol 2017, 8;3

- Lavan et.al., Assessment of dog owner adherence to veterinarians' flea and tick prevention recommendations in the United states using a cross-sectional survey, *Parasites & Vectors* (2017) 10:284
- Lavan et.al., Dog owner flea/tick medication purchase in the USA, *Parasites & Vectors* (2018) 11:581
- McNamara et.al., Survey of European pet owners quantifying endoparasitic infection risk and implications for deworming recommendations, *Parasites & Vectors* (2018) 11:571
- Het verweerschrift van mr. J.A.M. Mischie, namens MSD, van 7 september 2022 met de volgende bijlagen:
 - ESCCAP website “Frequently Asked Questions”
 - ESCCAP Benelux website “Richtlijnen”
 - “ESCCAP-wormbestrijding bij hond en kat” in *Vlaams Diergeneeskundig Tijdschrift*, 2020, 98
 - ESCCAP Benelux website “Nieuws”
 - Persbericht CAVP uitspraak 2006-01
 - ESCCAP Benelux “Spoelwormenbestrijding bij hond en kat”
 - Lavan et.al., ‘Open Veterinary Journal’, 2021; 11(1):80-88
 - Lavan et.al., ‘Parasites & Vectors’, 2020; 13(1):541
 - Dryden et.al., ‘Parasites & Vectors’, 2016; 9:365
 - Carlotti & Jacobs, ‘Vet Dermatol’, 2000; 11: 83-98
 - Rohdich et.al., ‘Parasites & Vectors’, 18; 11(1):598
 - Verklaring van Dr. Ing. P.A.M. Overgaauw
 - ESCCAP Sponsorship Proposal 2021-2023
- De pleitnota’s van beide partijen

1.2. De Commissie heeft de klacht behandeld ter zitting van 31 oktober 2022 te Amsterdam. Namens Boehringer Ingelheim waren aanwezig F. ten Brinke (Head of Companion Animals & Equine) en J. van der Meer (Technical Service Manager), bijgestaan door mr. dr. M.E. de Bruijn. Namens MSD waren aanwezig W. Veekens (Business Unit Director Companion Animals & Equine), L. Slingerland (Veterinary Science Advisor Companion Animals) en P. Emmer (Senior Regulatory Affairs Manager), bijgestaan door mr. J.A.M. Mischie en mr. K.A. Jelsma.

2. De vaststaande feiten

- 2.1. MSD is actief op het gebied van ontwikkeling, productie en verkoop van diergeneesmiddelen. Tot het productassortiment behoort een reeks van producten die op de markt worden gebracht onder de naam Bravecto. Het betreft diergeneesmiddelen voor de behandeling van parasitaire infecties/infestaties bij honden en katten. Deze geneesmiddelen zijn beschikbaar in verschillende toedieningsvormen (kauwtabletten en spot-on pipetten) en sterktes ter bescherming van honden en katten tegen, o.a., teken en vlooien. Het betreft ook een specifiek middel dat óók geïndiceerd is voor ontworming bij katten, Bravecto Plus.
- 2.2. Boehringer Ingelheim is eveneens actief op het gebied van ontwikkeling, productie en verkoop van diergeneesmiddelen en brengt concurrerende diergeneesmiddelen op de markt, te weten NexGard, NexGard Combo en NexGard Spectra.
- 2.3. MSD heeft eind juni 2022 een folder genaamd “Veelgestelde vragen over het belang van ontworming” verspreid onder dierenartsen in Nederland. Dit naar aanleiding van

de door de Europese ESCCAP organisatie aangepaste ontwormingsadviezen voor huisdieren, die in het voorjaar van 2020 zijn opgesteld, de nadien verschenen op enkele punten van deze Europese richtlijnen afwijkende adviezen van ESCCAP Benelux en de daarover binnengekomen vragen.

2.4. In de folder wordt onder meer de volgende tekst gebruikt:

WAAROM IS ONTWORMEN MAATWERK?

Het advies van ESCCAP (European Scientific Counsel Companion Animal Parasites) is om preventieve zorg tegen wormen 'op maat' uit te voeren voor alle dieren in een huishouden. Dit maatwerkadvies komt tot stand op basis van een risicoanalyse, waarbij verschillende factoren worden nagegaan.

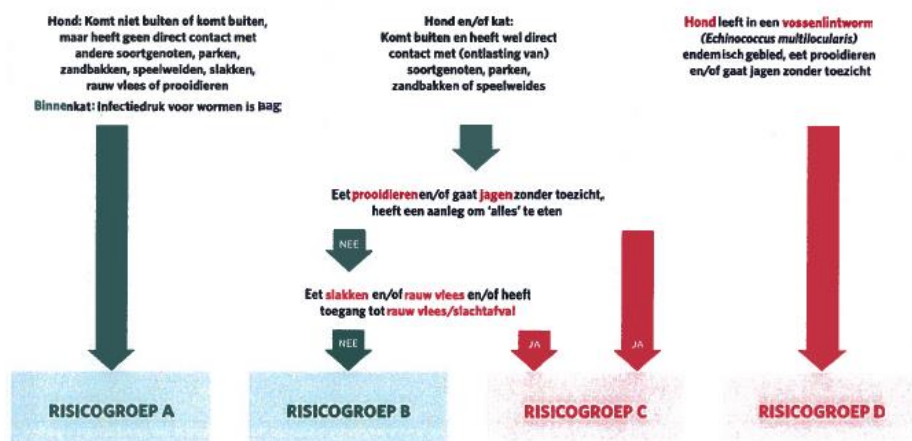
FACTOREN RISICOANALYSE

- ✓ Leeftijd
- ✓ Leefgebied
- ✓ Reizen naar het buitenland
- ✓ Bijzonder eetgedrag (prooidieren, slakken en/of rauw vlees)
- ✓ Leeft uitsluitend binnen of komt buiten

ESCCAP Benelux heeft voor dit doel een keuzediagram (zie hiernaast) ontwikkeld die ingevuld kan worden, waarna een advies volgt op basis van de risicogroep waarin het dier valt. Dit advies bevat een frequentie waarmee ontlastingsonderzoek of ontworming kan worden uitgevoerd en welke wormen relevant zijn. Voor de meeste dieren is de frequentie gemiddeld 4 keer per jaar^a, maar kan uiteenlopen van 1 tot 12 keer per jaar.^{b-d}

2.5. Het keuzediagram is vervolgens als volgt opgenomen:

ESCCAP BENELUX KEUZEDIAGRAM ONTWORMING VOLWASSEN HOND & KAT^d

Risicogroep A Behandel 1 - 2 keer per jaar tegen spoelwormen of verricht ontlastingsonderzoek^{1,2}

Risicogroep B Behandel 4 keer per jaar tegen spoelwormen of verricht ontlastingsonderzoek^{1,2}

Risicogroep C Behandel 4 - 12 keer per jaar tegen spoelwormen (hond & kat) en lintwormen (hond) op basis van een risicoanalyse^{1,2,3}

Risicogroep D Behandel maandelijks tegen vossenlintworm; 4 - 12 keer per jaar tegen spoelwormen op basis van een risicoanalyse^{1,2,3}

1. Indien lintwormsegmentjes worden gezien rond de anus of op de ontlasting: ontworm tegen lintwormen met praziquantel en start vloerbehandeling.
2. Ruim de ontlasting direct op en deponeer dit in een grijze container (gewoon afval) en niet in de groenbak.
3. Risico-analyse door een dierenarts

2.6. Verder wordt in de folder ook de volgende tekst gebruikt:

WAT IS HET ADVIES BIJ EEN HUISHOUDEN MET JONGE KINDEREN, KWETSBARE OUDEREN OF BIJ MENSEN MET EEN ONDERLIGGENDE ZIEKTE?

Van spoelwormen is bekend dat ze, vooral bij kinderen, lichamelijke klachten kunnen veroorzaken als gevolg van rondtrekkende larven. Ondanks dit gegeven adviseert ESCCAP Benelux **niet** om vaker te ontwormen als onderdeel van preventieve zorg in huishoudens met kinderen.^e Kinderen besmetten zich immers niet door direct contact met het dier en dieren gaan niet meer spoelwormeieren uitscheiden door de aanwezigheid van kinderen. Een uitzondering is de situatie waarin uit risicoanalyse blijkt dat *Toxocara*-besmetting aanwezig kan zijn en de aanwezige dieren in de tuin defeceren waarin kinderen spelen en de ontlasting niet wordt verwijderd.

Behalve bij kinderen is het bovenstaande ook van toepassing op ouderen, zwangeren en mensen met een verzwakt immuunsysteem.

2.7. In de folder wordt tevens de volgende tekst gepresenteerd:

WAAROM WORDT EEN KAT NIET ONTWORMD TEGEN VOSSENLINTWORM (*ECHINOCOCCUS MULTILOCULARIS*) ALS ONDERDEEL VAN PREVENTIEVE ZORG?

De kat is (in tegenstelling tot de hond) geen geschikte eindgastheer voor de vossenlintworm. Deze worm kan sporadisch wel bij de kat voorkomen, maar produceert dan geen infectieuze eitjes en speelt daarom geen rol in de verspreiding van deze worm.

2.8. Alsmede de volgende tekst:

TEGEN WELKE LINTWORMEN WORDT ONTWORMING GEADVISEERD ALS ONDERDEEL VAN PREVENTIEVE ZORG?

Tegen *Dipylidium*-lintwormen worden honden en katten pas ontwormd na aantonen van een infectie of in het geval van een vlooieninfestatie. Het is dus niet nodig om honden en katten routinematig te ontwormen tegen *Taenia*-lintwormen. Deze zijn niet pathogeen voor hond of kat en ook niet voor de mens.⁶ Daarnaast komen *Taenia*-lintwormen maar sporadisch voor bij honden en katten in de Benelux.

2.9. Daarnaast wordt in de folder ook gebruik gemaakt van de volgende tekst:

WAAROM WORDT EEN KAT NIET ONTWORMD TEGEN LINTWORM ALS ONDERDEEL VAN PREVENTIEVE ZORG?

De lintwormen die bij de kat voorkomen (*Dipylidium caninum* en *Taenia taeniaeformis*) vormen bij besmetting van de kat maar uiterst zeldzaam een gevaar voor de gezondheid van de kat of de volksgezondheid. Daarom adviseert ESCCAP Benelux om katten pas **na het aantonen van een infectie met lintwormen** tegen lintwormen te behandelen. Een uitzondering hierop vormt een kat met vlooiën. Bij deze dieren zal door de vlooiëninfestatie frequent sprake zijn van een infectie met *D. caninum*.

2.10. Tot slot, in de folder wordt ook de volgende claim gemaakt ten aanzien van het middel Bravecto Plus:

 12 weken gebruiksgemak verhoogt therapietrouw en daarmee dierenwelzijn^{e-g}

Alsmede:

 Passend binnen het algemene ontwormingsadvies van ESCCAP Benelux

3. De klacht van Boehringer Ingelheim

3.1. De klacht van Boehringer Ingelheim komt erop neer dat MSD – onder de noemer van het beantwoorden van veelgestelde vragen over ontwormen – dierenartsen op het verkeerde been zet over de richtlijnen voor ontworming, een en ander ten faveure van de inzet van haar eigen geneesmiddelen. Daarnaast bevat de folder volgens Boehringer Ingelheim claims inzake de geneesmiddelen Bravecto en Bravecto Plus die in strijd zijn met de Code voor de Aanprijzing van Veterinaire Producten (hierna: 'de Code'), in het bijzonder de artikelen 3.2 (misleiding) en 4.2 (niet-onderbouwde claims).

3.2. Boehringer Ingelheim klaagt tegen verschillende onderdelen van de folder, die hierna voor het gemak als aparte klachtonderdelen behandeld zullen worden.

Klachtonderdeel 1: de folder heeft in algemene zin een misleidend karakter

3.3. Boehringer Ingelheim stelt allereerst dat de aanprijzende uitlatingen over Bravecto in de folder misleidend zijn, nu de folder in algemene zin spreekt over het belang van ontworming bij katten en honden, terwijl onderbelicht blijft dat enkel Bravecto Plus is geïndiceerd voor de behandeling van (bepaalde) wormen. Dit betekent dat de productlijn van MSD enkel een rol speelt bij de ontworming van katten. Bravecto, de variant voor honden, is immers alleen geïndiceerd voor de behandeling van vlooiën, teken, demodex en schurftmijt – niet voor de behandeling van wormen.

Klachtonderdeel 2: MSD laat expres vragen weg ten faveure van haar producten

3.4. Daarnaast is volgens Boehringer Ingelheim in de algemene uitleg over het belang van ontworming een selectie gemaakt van vragen, die aansluit bij de behandelmogelijkheden van Bravecto Plus. Het onderwerp "longwormen", waarvoor het voornoemde middel niet is geïndiceerd, blijft bijvoorbeeld onbesproken. Hetzelfde geldt voor het ontwormen van kittens en puppies, waarvoor een maandelijkse behandeling is voorgeschreven en Bravecto Plus, vanwege de toedieningsfrequentie van 12 weken, niet in aanmerking komt.

3.5. Boehringer Ingelheim stelt hiermee dat de folder in strijd is met artikel 3.2 van de Code.

Klachtonderdeel 3: de gepresenteerde risicofactoren zijn niet in lijn met de ESCCAP Richtlijn

3.6. Boehringer Ingelheim maakt bezwaar tegen de wijze waarop de risicofactoren die in acht genomen moeten worden bij ontwormen, worden gepresenteerd. Bij dit onderdeel van de klacht, alsmede bij de volgende onderdelen, spelen de ESCCAP Richtlijn en de ESCCAP Benelux een cruciale rol.

3.7. De ESCCAP (European Scientific Counsel Companion Animal Parasites) is een Europese organisatie die als doel heeft te voorkomen dat parasieten gezondheidsproblemen opleveren voor huisdieren en mensen in Europa. Hiertoe stellen zij onder andere richtlijnen op voor dierenartsen. De ESCCAP bestaat uit dertien ESCCAP-leden die ieder een land of regio van Europa vertegenwoordigen.

De 13 leden stellen gezamenlijk in consensus richtlijnen op, waaronder de richtlijn Wormbestrijding bij hond en kat (de gerefereerde ESCAPP Richtlijn).

- 3.8. Boehringer Ingelheim stelt dat de ESCCAP Richtlijn maatgevend is voor dierenartsen, zowel in Nederland als in andere Europese landen. Zo bevat de ESCCAP Richtlijn een beslisboom voor zowel de behandeling van de hond als voor de kat, die bedoeld zijn voor de dierenarts om een risicoanalyse te kunnen maken. Een uitgebreide toelichting op de risico's per parasiet zijn ook in de ESCCAP Richtlijn te vinden.
- 3.9. Naast de Europese organisatie is er ook een ESCCAP Benelux. Deze organisatie bestaat uit een bestuur met vier leden, die voor een deel dezelfde personen zijn die deelnemen aan de Europese ESCCAP organisatie. De ESCCAP Benelux maakt op haar eigen website de richtlijnen van de Europese organisatie beschikbaar, maar geeft daarnaast ook materialen (waaronder het onder 2.5 hierboven weergegeven keuzediagram) en adviezen op eigen naam uit.
- 3.10. De kern van het bezwaar van Boehringer Ingelheim in dit klachtonderdeel, alsmede in andere klachtonderdelen, is dat aan de materialen van ESCCAP Benelux niet dezelfde status kan worden ontleend, als aan de ESCCAP Richtlijn. Kort gezegd stelt Boehringer Ingelheim dat een op nationaal afgegeven advies van vier personen niet boven een internationale richtlijn (i.c. de ESCCAP Richtlijn) geplaatst kan worden, in geval val strijdigheid. Derhalve maakt Boehringer Ingelheim bezwaar tegen de wijze waarop aan deze bronnen wordt gerefereerd in de folder en de conclusies die daaraan worden verbonden.
- 3.11. Zo is de wijze waarop de risicofactoren worden gepresenteerd niet in lijn met de ESCCAP Richtlijn. Het risico voor jonge kinderen en kwetsbaren blijft in de folder volledig onvermeld, terwijl dit in de ESCCAP Richtlijn uitdrukkelijk wel zou worden genoemd. Dit is misleidend, aldus Boehringer Ingelheim.

Klachtonderdeel 4: het gebruikte keuzediagram is misleidend

- 3.12. De ESCCAP Benelux geeft een keuzediagram op eigen naam uit, het zogeheten keuzediagram ontworming volwassen hond en kat. MSD refereert hieraan in haar folder.
- 3.13. Dit keuzediagram is volgens Boehringer Ingelheim niet meer dan een extra, aanvullend hulpmiddel voor dierenartsen om in gesprek te gaan met eigenaren van honden en dieren over risicoprofielen. Dit hulpmiddel laat onverlet dat de ESCCAP Richtlijn en daarin opgenomen veel uitgebreidere beslisbomen als uitgangspunt gelden. De klacht van Boehringer Ingelheim ziet er dan ook op dat de folder door enkel het ESCCAP Benelux keuzediagram te presenteren, zonder daarbij te verwijzen naar de uitgebreidere geldende Europese ESCCAP Richtlijn en daarin opgenomen beslisbomen, een te versimpelde weergave biedt van een complexere werkelijkheid, met als doel betere aansluiting te vinden met de producten van MSD. Daardoor zouden dierenartsen op het verkeerde been worden gezet, hetgeen misleidend is en in strijd met de code.

Klachtonderdeel 5: de claim dat voor de meeste dieren de frequentie van ontwormen gemiddeld vier keer per jaar is, is niet onderbouwd

- 3.14. Boehringer Ingelheim stelt dat de claim dat voor de meeste dieren de frequentie van ontwormen gemiddeld vier keer per jaar is, niet is onderbouwd, althans, niet op een wijze die in overeenstemming is met de Code. Zo zou MSD zich voor de onderbouwing van deze claim beroepen op een artikel dat een eigen publicatie van MSD betreft. De frequentie van ontwormen zou in het artikel zelf ook niet worden onderbouwd.
- 3.15. Boehringer Ingelheim stelt dat uit peer reviewed studies nadrukkelijk iets anders blijkt, onder verwijzing naar een studie in Engeland waar voor honden en katten een maandelijks frequentie uit zou volgen. Door de gemiddelde frequentie van vier keer per jaar als gangbaar te presenteren, wekt MSD ten onrechte de indruk dat in de meeste gevallen behandeling met het eigen product Bravecto Plus kan worden volstaan, terwijl dit niet het geval zou zijn en aldus misleidend.

Klachtonderdeel 6: het advies voor huishoudens met jonge kinderen

- 3.16. Met betrekking tot het advies in de folder bij een huishouden met jonge kinderen stelt Boehringer Ingelheim dat dit advies in strijd is met de ESCCAP Richtlijn. Uit de Richtlijn zou volgen dat het behandeladvies is om honden en katten voldoende vaak (maandelijks) te ontwormen wanneer ze op plekken ontlasten waar ook kinderen komen. MSD baseert de tekst in de folder op een niet peer reviewed artikel, terwijl de ESCCAP Richtlijn anders adviseert. Aldus is er sprake van ernstige overtreding van de artikelen 3.2 en 4.2 van de Code, omdat daarmee de volksgezondheid in gevaar gebracht kan worden.

Klachtonderdeel 7: de rol van katten bij de verspreiding van vossenlintworm

- 3.17. De folder vermeldt dat “de kat (in tegenstelling tot de hond) geen geschikte eindgastheer is voor de vossenlintworm. Deze worm kan sporadisch bij de kat voorkomen, maar produceert dan geen infectieuze eitjes en speelt daarom geen rol in de verspreiding van deze worm”. Boehringer Ingelheim wijst erop dat uit de ESCCAP Richtlijn volgt dat katten “een minimaal risico” vormen op de verspreiding van vossenlintworm – daarmee kan dus niet gezegd worden dat katten geen rol spelen bij de verspreiding. Dit is misleidend, aldus Boehringer Ingelheim.

Klachtonderdeel 8: het voorkomen en de pathogeniteit van lintwormen

- 3.18. Boehringer Ingelheim verzet zich tegen de tekst in de folder dat Taenia-lintwormen maar sporadisch voorkomen bij honden en katten in de Benelux. Ook hier refereert Boehringer Ingelheim aan de ESCCAP Richtlijn, waarin staat dat dergelijke infecties vaak voorkomen. Dit is misleidend en in strijd met de Code.

Vervolgens staat in de folder ook opgenomen dat Taenia-lintwormen niet pathogeen zijn voor de mens. Uit de ESCCAP Richtlijn “Modulaire Richtlijn Taenia lintworm”, alsmede uit casuïstiek in de wetenschappelijke literatuur, zou echter volgen dat besmettingen bij de mens wel degelijk voorkomen. Zo zou het niet te verdedigen zijn dat Taenia vormige infecties niet pathogeen zijn voor de mens. Ook hier stelt Boehringer Ingelheim dat deze zin in strijd is met de artikelen 3.2 en 4.2 van de Code.

Klachtonderdeel 9: de preventieve behandeling tegen lintwormen

- 3.19. Boehringer Ingelheim maakt bezwaar tegen de verwijzing in de folder naar het ESCCAP Benelux advies om katten pas na het aantonen van een infectie met lintwormen tegen lintwormen te behandelen. Uit de ESCCAP Richtlijn volgt een ander advies, te weten iedere drie maanden fecesonderzoek en behandeling op basis van de bevindingen of minimaal vier per jaar ontwormen. In de folder is volgens Boehringer Ingelheim derhalve een onvolledig en daarmee misleidend advies opgenomen en daarmee sprake van strijd met de artikelen 3.2. en 4.2 van de Code.

Klachtonderdeel 10: de claim in de folder dat 12 weken gebruiksgemak de therapietrouw en daarmee het dierenwelzijn verhoogt

- 3.20. Boehringer Ingelheim klaagt tegen de claim dat 12 weken gebruiksgemak de therapietrouw, en daarmee het dierenwelzijn, verhoogt. De studies die zijn aangevoerd ter onderbouwing van de claim zouden niet aantonen dat de toedieningsfrequentie van 12 weken van Bravecto leidt tot een verhoogde therapietrouw, laat staan een verhoging van het dierenwelzijn. Daarnaast hebben deze studies zich alleen gericht op Bravecto kauwtabletten voor de hond en niet op Bravecto spot-on hond. Op katten hebben deze studies zich totaal niet gericht, dus met betrekking tot Bravecto Plus of Bravecto spot-on kat kunnen sowieso geen conclusies getrokken worden. Derhalve is er onvoldoende onderbouwing voor deze claim. Deze is aldus in strijd met artikel 4.2 van de Code.

Klachtonderdeel 11: de claim dat dat Bravecto Plus past binnen het algemene ontwormingsadvies van ESCCAP Benelux

- 3.21. Tot slot stelt Boehringer Ingelheim dat de claim dat Bravecto Plus past binnen het algemene ontwormingsadvies van ESCCAP Benelux misleidend is, aangezien dit de indruk zou wekken dat het product in lijn is met de geldende richtlijnen, terwijl, zoals eerder door Boehringer Ingelheim beargumenteerd, de folder niet in lijn is met de geldende ESCCAP Richtlijn. Deze claim is daarmee in strijd met de artikelen 3.2 en 4.2 van de Code.

4. Het verzoek van Boehringer Ingelheim

- 4.1. het bovenstaande in aanmerking nemende verzoekt Boehringer Ingelheim de Commissie:
- a) MSD te bevelen om het gebruik van de folder met onmiddellijke ingang te staken en gestaakt te houden en zich overigens te onthouden van het doen van uitingen die in strijd zijn met de ESCCAP Richtlijn;
 - b) MSD te bevelen om het gebruik van de claim “12 weken gebruiksgemak verhoogt therapietrouw en daarmee dierenwelzijn” dan wel claims met een gelijke strekking met onmiddellijke ingang te staken en gestaakt te houden;
 - c) MSD te bevelen om het gebruik van de claim “Passend binnen het algemene ontwormingsadvies van ESCCAP Benelux” dan wel claims met een gelijke strekking met onmiddellijke ingang te staken en gestaakt te houden;

- d) MSD te veroordelen tot het plaatsten van een rectificatie, een en ander door de Codecommissie te bepalen wijze en overeenkomstig een door de Codecommissie vast te stellen tekst;
- e) MSD te veroordelen in betaling van de volledige kosten van deze procedure, waaronder begrepen het griffiegeld en de kosten van de procedure uit hoofde van art. 9.1. Reglement;
- f) MSD te bevelen deze uitspraak ongeanonimiseerd, met inbegrip van de opgelegde maatregelen, te (laten) publiceren in het Tijdschrift voor Diergeneeskunde.

5. Het verweer van MSD

- 5.1. MSD betwist dat de ingediende klachten gegrond zijn en is van mening dat de vorderingen van Boehringer Ingelheim afgewezen dienen te worden. Hoewel juist is dat de folder een aanprijzing betreft van de door MSD op de markt gebrachte Bravecto-reeks, meent MSD dat zij de folder op een geoorloofde manier heeft uitgebracht. Van onjuiste, onvolledige en/of misleidende uitingen is aldus geen sprake.

Klachtonderdeel 1: de folder heeft in algemene zin een misleidend karakter

- 5.2. MSD geeft aan dat de folder niet stelt noch de indruk wekt dat alle Bravecto middelen zouden werken tegen wormen. Zo wordt op pagina 5 van de folder vermeldt dat “de Bravecto-reeks, eventueel aangevuld met een apart ontwormingsmiddel, flexibiliteit geeft om preventieve zorg op maat te kunnen bieden”. Derhalve stelt MSD dat de uitingen bij een dierenarts niet kunnen leiden tot misleiding over de werking en/of eigenschappen, of onjuist gebruik van, Bravecto en/of de Bravecto-reeks.

Klachtonderdeel 2: MSD laat expres vragen weg ten faveure van haar producten

- 5.3. MSD benadrukt dat de folder duidelijk vermeldt dat het gaat om “veelgestelde vragen”. Op geen enkele wijze wordt aangegeven of de indruk gewekt dat de folder alle vragen rondom ontworming zou behandelen. Voor een deel sluit de selectie vragen aan bij de specifieke Bravecto Plus behandeling, maar voor een groot deel ook niet. Zo gaat MSD in de folder bijvoorbeeld ook niet in op haakwormen en hartwormen, hoewel Bravecto Plus hier wel voor is geïndiceerd.

Klachtonderdelen 3, 4, 5, 6, 8, 9 en 11

- 5.4. Ten aanzien van deze onderdelen valt MSD voor de juistheid van haar uitingen terug op, in de kern, de ESCCAP Benelux. In dit kader beargumenteert MSD het volgende.
- 5.5. Elk van de 13 leden van de ESCCAP – waaronder dus ESCCAP Benelux – is verantwoordelijk voor het promoten van de doelstellingen van de Europese organisatie en voor het maken van vertalingen en aanpassingen van de ESCCAP-richtlijnen in haar eigen regio. Dit zou ook terug te vinden zijn op de website van de Europese organisatie. Kortom, Europa brede adviezen van de overkoepelende ESCCAP organisatie kunnen afwijken van meer gespecificeerde adviezen op lokaal niveau. MSD haalt ter onderbouwing onder meer de website van de Europese

ESCCAP organisatie aan, waar onder het kopje “About ESCCAP Benelux” het volgende is aangegeven:

“ESCCAP Benelux brings together leading experts in the field of veterinary parasitology and works with pet owners and professionals to raise awareness of the threat from parasites and to provide locally relevant information and advice.”

- 5.6. Zo schrijft ook het bestuur van ESCCAP Benelux in het Tijdschrift voor Diergeneeskunde naar aanleiding van de herziene Europese ESCCAP Richtlijn met betrekking tot wormbestrijding bij hond en kat met zoveel woorden:

“Toch zijn door het consensusmodel met input van vele landen in de richtlijn adviezen vermeld die in de Benelux niet of minder gangbaar zijn.”

- 5.7. In tegenstelling tot de stelling van Boehringer Ingelheim dat de ESCCAP Richtlijn beschouwd moet worden als de richtlijn die maatgevend is voor dierenartsen in Nederland en andere Europese landen, kunnen er dus afwijkende adviezen gelden per regio, die door het verantwoordelijke lid van de Europese organisatie worden opgesteld.
- 5.8. Een beroep op de adviezen van ESCCAP Benelux vormt de basis voor het verweer tegen de klachtonderdelen 3,4, 5, 6, 8, 9 en 11. MSD stelt dat de uitingen en informatie in de folder gebaseerd zijn op en in lijn met de ESCCAP Benelux adviezen. Gezien de ESCCAP Benelux bevoegd is om specifiek advies te geven op regionaal niveau, is dit dus geoorloofd, aldus MSD.

Klachtonderdeel 7: de rol van katten bij de verspreiding van vossenlintworm

- 5.9. MSD verwijst voor haar verweer naar het artikel in MSD's eigen publicatie PetExpert van Overgaauw, waaraan ook gerefereerd wordt in de folder. Daar staat het volgende opgenomen:

“Katten kunnen ook besmet worden, maar er ontwikkelen zich dan weinig wormen, de heel weinig eitjes uitscheiden die bovendien niet infectieus zijn. Honden spelen daarom een rol bij de besmetting van de mens, katten niet.”

- 5.10. Overgaauw geldt als een expert op het gebied van parasietenpreventie. Daarbij merkt MSD op dat Overgaauw voorzitter is van ESCCAP Europa en penningmeester van het ESCCAP Benelux bestuur. MSD stelt dat de inhoud en de studies waarnaar Overgaauw verwijst niet (direct) gefinancierd en/of geïnitieerd zijn door MSD. Het artikel wordt op aanvraag toegezonden. Voor het artikel geldt dat het een actuele weergave betreft van de stand van de wetenschap en daarmee voldoet aan de eisen die de Code stelt aan een referentie ter onderbouwing van de inhoud van de folder, aldus MSD.

Klachtonderdeel 10: de claim in de folder dat 12 weken gebruiksgemak de therapietrouw en daarmee het dierenwelzijn verhoogt

- 5.11. MSD begrijpt dat er een strenge toets geldt voor het onderbouwen van een claim over therapietrouw. Juist is dat de studies waarnaar MSD in de folder verwijst alleen betrekking hebben op honden. MSD stelt dat aangehaalde studies wel degelijk de

claim onderbouwen voor wat betreft honden, en verwijst naar soortgelijke studies die hetzelfde onderbouwen voor katten. Verder meent MSD dat de claim ook een logische gedachte is, omdat een middel dat elke maand moet worden toegediend, de eigenaar van het dier meer kansen geeft een toediening te vergeten. Hogere therapietrouw is inherent aan een langer werkend product, aldus MSD.

- 5.12. Dat langere bescherming bovendien ook dierenwelzijn bevordert, ligt naar het oordeel van MSD eveneens voor de hand. Indien dieren een groter gedeelte van het jaar beschermd zijn, zijn zij langer beschermd tegen parasieten. De studies waar MSD aan refereert tonen aan dat door middel van behandeling met fluralaner – de werkzame stof in de Bravecto-reeks – er een vermindering van jeuk en verbetering van de zogenaamde huidscore optreedt. Daarmee zou evident zijn dat ook het dierenwelzijn verbetert.
- 5.13. Verder wijst MSD nog op de website van ESCCAP, waarin het volgende is opgenomen:

“Welcome to happier, safer, parasite-free pets”

Dit geeft ook aan hoe voor de hand het ligt dat het parasiet-vrij zijn van gezelschapsdieren, leidt tot blijere dieren – en aldus verbeterd dierenwelzijn.

Conclusie

- 5.14. MSD is op grond van het bovenstaande van mening dat zij niet in strijd met de Code heeft gehandeld. Derhalve verzoekt MSD de Commissie om niet over te gaan tot het opleggen van de door Boehringer Ingelheim verzochte voorzieningen.

6. De beoordeling door de Commissie

- 6.1. De Commissie stelt allereerst vast dat Boehringer Ingelheim ter zitting heeft aangegeven akkoord te zijn om als vaststaand aan te nemen dat ESCCAP Benelux bevoegd is om Europees vastgestelde richtlijnen aan te passen aan specifiek regionale omstandigheden. Daarbij heeft Boehringer Ingelheim aangetekend dat de vraag overeind blijft met welke stelligheid en de wijze waarop hierover gecommuniceerd kan worden in aanprijzingen.

Klachtonderdeel 1

- 6.2. Met klachtonderdeel 1 betoogt Boehringer Ingelheim dat de aanprijzende uitingen over Bravecto misleidend zouden zijn omdat, kort gezegd, het product niet geïndiceerd is voor de ontworming van honden.
- 6.3. De Commissie stelt in dit kader voorop dat de folder van MSD ingaat op en algemene informatie biedt over het ontwormen van zowel honden als katten. Dit terwijl MSD zelf met de Bravecto-reeks geen product op de markt brengt dat geïndiceerd is voor het ontwormen van honden. Van de in de folder afgebeelde producten is alleen Bravecto Plus werkzaam tegen (een aantal) wormen en alleen geïndiceerd voor katten. Hoewel dit weliswaar opvallend is, levert dit op zichzelf geen strijdigheid met de Code. De Commissie neemt in ogenschouw dat de folder bedoeld is voor en gericht is aan dierenartsen. Dat dierenartsen door de folder misleid kunnen worden over de indicatie

van de verschillende producten uit de Bavecto-reeks, acht de Commissie niet aangetoond. Voor zover het voor deskundige en geïnformeerde dierenartsen niet al evident zou zijn dat Bravecto Plus enkel geïndiceerd is voor katten, wordt dit in de folder ondersteund door de afgebeelde verpakkingen, waar op de verpakking van Bavecto Plus een kat is afgebeeld. Dit klachtonderdeel is in zoverre ongegrond.

Klachtonderdeel 2

- 6.4. Het tweede klachtonderdeel ziet op de samenstelling van vragen die MSD in haar folder heeft beantwoord. Boehringer Ingelheim voert aan dat MSD selectief geweest is in haar selectie door enkel vragen te beantwoorden die aansluiten bij de behandel mogelijkheden van haar producten. Als voorbeeld noemt Boehringer Ingelheim dat de onderwerpen 'longwormen' en 'het ontwormen van kittens en puppies' achterwege gelaten zijn, terwijl dit – aldus Boehringer Ingelheim – relevante thema's zijn die in een dergelijke folder behandeld zouden moeten worden
- 6.5. Inzake dit klachtonderdeel stelt de Commissie voorop dat de aard van een folder getiteld "veelgestelde vragen" met zich meebrengt dat niet alle vragen over het onderwerp kunnen terugkomen. Dit zal het publiek ook zo begrijpen. Met andere woorden, het moet toegestaan zijn om een selectie te maken waarover geïnformeerd wordt. Het 'ontbreken' van vragen die voor het onderwerp ook relevant kunnen zijn, maakt de folder nog niet misleidend. MSD heeft aangegeven dat de folder is ingegeven door de vragen die MSD regelmatig heeft ontvangen na de aanpassing van de ESCCAP Richtlijn en de daaropvolgende regionale – deels daarvan afwijkende – adviezen van ESCCAP Benelux, om ontworming als onderdeel van preventieve zorg te verduidelijken. Boehringer Ingelheim heeft niet aangevoerd, althans niet aangetoond, dat de selectie van vragen die op basis daarvan heeft plaatsgevonden inherent misleidend is. Dat bepaalde onderwerpen 'relevant' zijn, zoals door Boehringer Ingelheim is aangevoerd en nader is toegelicht ter zitting (met betrekking tot o.m. lintwormen, vossenlintwormen en longwormen), is daartoe niet voldoende. Partijen zijn het eens dat in alle gevallen bij het toedienen van diergeneesmiddelen tegen ontworming er sprake moet zijn van maatwerk van de dierenarts. Dierenartsen zullen het ontbreken in de folder van de door Boehringer Ingelheim genoemde onderwerpen naar mag worden aangenomen niet (kunnen) opvatten als een vrijbrief om daaraan in praktijk aan voorbij te gaan. Verder merkt de Commissie op dat MSD aangevoerd heeft al in een eerder stadium een separate folder te hebben uitgebracht over het ontwormen van kittens en puppies en MSD de bereidheid uitgesproken heeft om in een volgende versie van de hier ter discussie staande folder te vermelden dat deze volwassen dieren betreft. Ook dit klachtonderdeel is ongegrond.

Klachtonderdeel 3

- 6.6. In het derde klachtonderdeel stelt Boehringer Ingelheim dat de wijze waarop de risicofactoren worden gepresenteerd in de folder, niet in lijn is met de ESCCAP Richtlijn. Het risico voor jonge kinderen en kwetsbaren blijft namelijk onvermeld, terwijl dit in de voornoemde richtlijn wel uitdrukkelijk zou worden genoemd.
- 6.7. De Commissie heeft kennisgenomen van de ESCCAP Richtlijn, meer specifiek de tabellen "Tabel 3: Risicofactoren voor wormen bij de hond in Europa" en "Tabel 5: Risicofactoren voor wormen bij de kat in Europa". In die tabellen zijn risico's specifiek

met betrekking tot jonge kinderen en kwetsbaren niet opgenomen onder de noemer 'risicofactoren'. De overige factoren die MSD in de folder vermeld waar gesproken wordt over 'factoren risicoanalyse', worden in de tabellen in de Richtlijn wel als risicofactor benoemd. Derhalve is er geen sprake van strijdigheid met de ESCCAP Richtlijn noch van misleiding. Het klachtonderdeel faalt.

Klachtonderdeel 4

- 6.8. Boehringer Ingelheim klaagt in het vierde klachtonderdeel over de discrepanties tussen de ESCCAP Richtlijn en het in de folder gebruikte keuzediagram van de ESCCAP Benelux. Boehringer heeft ter zitting aangegeven dat zij akkoord is om als vaststaand aan te nemen dat ESCCAP Benelux bevoegd is om Europees vastgestelde richtlijnen aan te passen aan lokale omstandigheden. De klacht van Boehringer ziet er feitelijk op dat de folder, door enkel het keuzediagram te presenteren zonder de achterliggende context die de Europese Richtlijn biedt, een zeer versimpelde weergave biedt van een veel complexere werkelijkheid en daarmee voorbij zou gaan aan uitgangspunten die de ESCCAP Richtlijn stelt en die ook in de Benelux zouden gelden, met als doel betere aansluiting te vinden met de producten van MSD.
- 6.9. De Commissie stelt in haar oordeel voorop dat ter zitting is gebleken dat tussen partijen niet ter discussie staat dat ESCCAP Benelux bevoegd is adviezen specifiek gericht op de omstandigheden in de Benelux uit te geven. Verwijzen naar die adviezen en gebruik van het door ESCCAP Benelux opgestelde keuzediagram in een folder gericht op Nederlandse dierenartsen is op zichzelf dus niet misleidend. Voorts staat tussen partijen niet ter discussie dat ESCCAP Benelux bevoegd is om in die regionale adviezen voor de Benelux af te wijken van de Europese ESCCAP Richtlijn. Anders dan door Boehringer Ingelheim aanvankelijk is aangevoerd, vormen discrepanties tussen de regionale Benelux adviezen en de ESCCAP Richtlijn dan ook geen reden om te oordelen dat een verwijzing door MSD in een Nederlandse folder naar die Benelux adviezen in strijd is met de Richtlijn en daarmee met de Code. Ter zitting heeft Boehringer Ingelheim erop gewezen dat de van de ESCCAP Richtlijn afwijkende adviezen van ESCCAP Benelux niet eenduidig zijn vastgelegd in een 'officiële verklaring' die op de website van ESCCAP is gepubliceerd, en dat dit vragen oproept over de status daarvan en kenbaarheid daarvan voor dierenartsen. In het Tijdschrift voor Diergeneeskunde, het vaktijdschrift dat door de meeste dierenartsen in Nederland ontvangen wordt, is namens het bestuur van ESCCAP een artikel geplaatst over de gewijzigde ESCCAP Richtlijn, de afwijkende adviezen in de Benelux en met daarin het door MSD in de folder opgenomen keuzediagram voor de Benelux. Met Boehringer Ingelheim is de Commissie van oordeel dat het passend zou zijn dat de ESCCAP Benelux website (waarop het keuzediagram zonder toelichting is gepubliceerd) duidelijkheid biedt, maar dat laat onverlet dat als dit langs andere weg gedaan wordt niet gezegd dat er daardoor aan de adviezen van ESCCAP Benelux geen gezag zou toekomen. Dat MSD in het voorgaande aanleiding heeft gezien het keuzediagram en de adviezen van ESCCAP Benelux in een folder nader onder de aandacht te brengen acht de Commissie niet in strijd met de Code.
- 6.10. In dit kader heeft MSD ter zitting aangeduid dat het keuzediagram ondersteund wordt toegelicht door van experts die in verschillende tijdschriften en artikelen terug te vinden zijn. De Commissie volgt Boehringer Ingelheim niet in haar stelling dat

dierenartsen enkel zijn aangewezen op de folder, die middels een simplificatie van de werkelijkheid een verkeerd en daarmee misleidend beeld schetst.

- 6.11. Dit klachtonderdeel faalt aldus.

Klachtonderdeel 5

- 6.12. Het vijfde klachtonderdeel ziet op de claim dat voor de meeste dieren de frequentie van ontwormen gemiddeld vier keer per jaar is, maar uiteen kan lopen van een tot 12 keer per jaar. Boehringer Ingelheim stelt dat deze claim niet voldoende onderbouwd is.
- 6.13. Het eerdergenoemde keuzediagram opgesteld door ESCCAP Benelux geeft vier risicogroepen A t/m D, waarvan B als uitgangspunt kent een behandeling van 4 keer per jaar en C en D een behandeling van 4-12 keer per jaar. De Commissie heeft voorts kennis genomen van het advies van de ESCCAP Benelux “Spoelwormenbestrijding bij hond en kat”, waarin als algemeen uitgangspunt gegeven wordt dat “verstandige honden- en katteneigenaren ontwormen hun huisdieren gemiddeld vier keer per jaar”. Een vergelijkbaar advies wordt ook in de ESCCAP Richtlijn geboden, waar een behandelingsfrequentie van “minimaal vier keer per jaar” als algemeen advies geldt. Dit geldt niet uitsluitend met betrekking tot de spoolwormen. In het eerdergenoemde artikel in PetExpert van Dr. P. Overgaauw, lid van het bestuur van ESCCAP Benelux en voorzitter van ESCCAP Europa, staat in bredere zin het volgende vermeld: “Ontworming op maat. (...) ESCCAP heeft voor dit doel een keuzediagram ontwikkeld die ingevuld kan worden, waarna een advies volgt op basis van de risicogroep waarin het dier valt. Daarmee worden de meeste dieren gemiddeld 4 keer per jaar ontwormd, maar dit loopt uiteen van 2 tot 12 keer”. Boehringer Ingelheim heeft nog aangevoerd dat de meerderheid van de dieren in de hoogste risicogroep (D) en met het advies maandelijks te ontwormen zouden vallen, maar dit met enkele studies in landen buiten de Benelux onvoldoende onderbouwd. In het licht van het voorgaande is de vermelding in de folder in lijn met de uitingen namens ESCCAP Benelux en de ESCCAP Richtlijn, en kan er niet gesproken worden van een misleidende claim, zoals Boehringer Ingelheim stelt.

Het vijfde klachtonderdeel faalt ook.

Klachtonderdeel 6

- 6.14. Klachtonderdeel zes richt zich op het advies dat gegeven wordt voor huishoudens met jonge kinderen. In de folder aangegeven dat ESCCAP Benelux adviseert om niet vaker te ontwormen als onderdeel van preventieve zorg in huishoudens met kinderen. Er wordt niet verwezen naar de ESCCAP Richtlijn, waar het advies uit zou volgen om honden en katten voldoende vaak te ontwormen, wanneer ze op plekken ontlasten waar ook kinderen komen. Boehringer Ingelheim stelt derhalve dat de folder in strijd is met de ESCCAP Richtlijn en dat het afwijkende advies niet gebaseerd is op een peer reviewed artikel, en betreft het gevaar voor de volksgezondheid in haar klacht.
- 6.15. Zoals eerder ook aangegeven, staat niet ter discussie ESCCAP Benelux bevoegd is om adviezen te geven die afwijken van de ESCCAP Richtlijn. Derhalve zijn er geen principiële bezwaren tegen het overnemen van het advies van ESCCAP Benelux in de folder. Daar hoeft ook geen peer reviewed artikel aan te pas te komen, nu de

ESCCAP Benelux rechtstreeks als bron wordt geraadpleegd. De Commissie merkt daarbij ten overvloede op dat wanneer Boehringer Ingelheim het niet eens is met het advies van de ESCCAP Benelux en meent dat de volksgezondheid daarbij in het geding is, het op haar weg had gelegen zich te richten tot ESCCAP Benelux, en niet tot de fabrikant die verwijst naar dat advies. Dit klachtonderdeel faalt.

Klachtonderdeel 7

- 6.16. In het zevende klachtonderdeel verzet Boehringer Ingelheim zich tegen de zin uit de folder waarin gesteld wordt dat katten geen rol spelen bij de verspreiding van vossenlintworm. Dit zou niet wetenschappelijk zijn aangetoond, terwijl tevens uit de ESCAPP Richtlijn zou volgen dat katten een *minimaal* risico vormen.

In de folder staat het volgende:

- 6.17. *“De kat is (in tegenstelling tot de hond) geen geschikte eindgastheer voor de vossenlintworm. Deze worm kan sporadisch wel bij de kat voorkomen, maar produceert dan geen infectieuze eitjes en speelt daarom geen rol in de verspreiding van deze worm.”*

- 6.18. De Commissie heeft tevens kennisgenomen van de ESCCAP Richtlijn, waar het volgende vermeld staat:

“Katten zijn vergeleken met honden ongeschikte gastheren voor E.multilocularis. Zelfs geïnfecteerde katten scheiden slechts een laag aantal eitjes uit, die niet infectieus blijken bij onderzoek. Ze vormen daarom een minimaal risico. Echter, als voorzorgsmaatregel, dienen katten die Taeniae eitjes uitscheiden met een geschikt middel behandeld te worden.”

- 6.19. De Commissie merkt op dat de beide teksten inhoudelijk gezien een gelijke strekking hebben. De Commissie overweegt daarom dat de in de folder opgenomen tekst in lijn is met hetgeen in de ESCCAP Richtlijn is opgenomen. Wel duidt de Commissie dat het in dergelijke gevallen, om ambivalentie te voorkomen, het de voorkeur heeft om de precieze bewoording van het oorspronkelijke document aan te houden, in dit geval “een minimaal risico”. Het klachtonderdeel faalt.

Klachtonderdeel 8

- 6.20. Boehringer Ingelheim klaagt in het achtste klachtonderdeel dat de in de folder opgenomen tekst over lintwormen. Waar MSD stelt dat Taenia-lintwormen niet pathogeen zijn voor de mens en infecties bij honden en katten in de Benelux maar sporadisch voorkomen, zou uit de ESCCAP Richtlijn volgen dat Taenia-infecties vaak voorkomen en dat deze wormen wel degelijk pathogeen zijn voor de mens. Boehringer Ingelheim stelt dat dit misleidend is.
- 6.21. Vaststaat dat niet in het geding is of ESCCAP Benelux bevoegd is om adviezen te geven die afwijken van de ESCCAP Richtlijn. De Commissie heeft kennisgenomen van het eerdergenoemde artikel in het Tijdschrift voor Diergeneeskunde namens de ESCCAP Benelux waarin met zoveel worden staat dat Taenia-lintwormen “noch pathogeen zijn voor hond of kat, noch voor de mens en komen bovendien sporadisch voor”. Dat Boehringer Ingelheim wijst op de (wetenschappelijke) mogelijkheid van

besmetting van de mens, hetgeen, zoals door MSD is aangevoerd, niet gelijk staat aan ziekmakend voor de mens, doet daaraan niet af. Derhalve stond het MSD vrij om dit advies van ESCCAP Benelux over te nemen. Het klachtonderdeel faalt.

Klachtonderdeel 9

- 6.22. Het negende klachtonderdeel ziet erop dat de tekst over lintwormen bij katten onvolledig is, gezien de behandelingen zoals deze volgen uit de ESCCAP Richtlijn niet zijn meegenomen, en daarmee misleidend.
- 6.23. De Commissie merkt hier op dat de in de folder geplaatste tekst overeenkomt met de adviezen van ESCAPP Benelux. Gezien partijen het erover eens zijn dat deze mogen afwijken van de ESCCAP Richtlijn, is hier geen sprake van onvolledigheid en daarmee misleiding. Dit klachtonderdeel faalt aldus.

Klachtonderdeel 10

- 6.24. Klachtonderdeel 10 ziet op de claim in de folder dat 12 weken gebruiksgemak de therapietrouw en daarmee het dierenwelzijn verhoogt. De door MSD aangevoerde studies zouden niet aantonen dat de toedieningsfrequentie van 12 weken met Bravecto leidt tot verhoogde therapietrouw, laat staan tot een verhoging van het dierenwelzijn. Daarnaast speelt dat de aangevoerde studies zich alleen hebben gericht op Bravecto kauwtabletten voor honden; de studies zien niet op katten, dus met betrekking tot Bravecto Plus of Bravecto spot-on kat kunnen uit deze studies geen conclusies getrokken worden, aldus Boehringer Ingelheim.
- 6.25. De Commissie gaat, in het licht van de tegenargumenten, mee in de klacht van Boehringer Ingelheim dat met de studies niet is aangetoond dat er door de 12 weken frequentie, die kenmerkend is voor de Bravecto-reeks, sprake is van verhoogde therapietrouw. Het gebruik van de term 'verhoogde' houdt een vergelijking in met andere producten. Door Boehringer Ingelheim is onweersproken aangevoerd dat dit een vergelijking inhoudt met de maandelijkse frequentie van onder meer de producten van Boehringer Ingelheim. De door MSD aangevoerde studies betreffen de behandeling tegen teken en vlooiën, en zijn geen van allen in de Benelux uitgevoerd. Voorts is daarin niet proefondervindelijk vastgesteld dat een product dat eens in de 12 weken moet worden toegediend trouwer wordt toegediend dan een product dat maandelijks moet worden toegediend. . Daarbij overweegt de Commissie tevens dat een langere werking van een bepaald product niet zonder meer gelijkgesteld kan worden aan verhoogd gebruiksgemak.
- 6.26. Daarnaast merkt de Commissie op dat deze claim naar voren wordt gebracht in een folder die als doel heeft het voorlichten over ontwormen en de geschiktheid van het product voor de behandeling tegen wormen, terwijl de 12 weken werkingsduur, zo blijkt ook uit de studies, gekoppeld is aan de combinatie van het ontwormingsmiddel met de werkzame stof fluralaner die beschermt tegen teken en vlooiën. De Commissie merkt op dat de diergeneesmiddelen uit de Bravecto-reeks ook een mogelijke beperking kennen, aangezien deze maar eenmaal per 12 weken toegediend kunnen worden. Wanneer het advies is om vaker dan vier keer per jaar te ontwormen, is dat dus niet mogelijk wanneer met Bravecto Plus wordt behandeld en vervalt het door MSD geclaimde gebruiksgemak als sprake is van behandeling met

een ander product uit de Bravecto-reeks dat moet worden aangevuld met een apart ontwormingsmiddel.

- 6.27. Op grond van bovenstaande is de Commissie van oordeel dat MSD niet heeft aangetoond dat de 12 weken frequentie gebruiksgemak geeft en de therapietrouw verhoogt in de context van een folder over ontworming. Klachtonderdeel 10 is gegrond als onvoldoende onderbouwd in de zin van artikel 4.2 van de Code.
- 6.28. Noch los van de vraag of in zijn algemeenheid gesteld kan worden dat een verhoogde therapietrouw leidt tot een hoger dierenwelzijn, hoeft dit door de rechtstreekse koppeling door MSD met de – niet aangetoonde – verhoogde therapietrouw niet door de Commissie beoordeeld te worden.

Klachtonderdeel 11

- 6.29. Tot slot verzet Boehringer Ingelheim zich in het elfde klachtonderdeel tegen de koppeling met het ontwormingsadvies ESCCAP Benelux op de laatste pagina van de folder. Zoals al eerder aangegeven wordt door partijen onbetwist dat de adviezen van de ESCCAP Benelux gelden in Nederland en mogen afwijken van de ESCCAP Richtlijn. Aldus is hier geen sprake van misleiding. Dit klachtonderdeel faalt aldus.

Conclusie

- 6.30. Op grond van het bovenstaande komt de Commissie tot het oordeel dat de claim “12 weken gebruiksgemak verhoogt therapietrouw en daarmee dierenwelzijn”, in dit specifieke geval in strijd is met artikel 4.2 van de Code, zodat de klacht van Boehringer op dit onderdeel gegrond is.
- 6.31. De Commissie zal MSD bevelen de uiting, in zoverre hierboven is gebleken dat zij is strijd zijn met de Code, met onmiddellijke ingang te doen staken en gestaakt te (doen) houden. De folder zal dus aangepast moeten worden, wil MSD deze blijven gebruiken.
- 6.32. Boehringer Ingelheim stelt voorts dat een rectificatie op zijn plaats is. Gelet op de omstandigheden van het geval, ziet de Commissie echter geen grond voor toewijzing van de gevorderde rectificatie.
- 6.33. Tevens zal een in het jaarverslag van de CAVP opgenomen geanonimiseerde samenvatting van de uitspraak worden gepubliceerd in het Tijdschrift voor Diergeneeskunde.

7. De kosten van de procedure

MSD zal als de in het ongelijk gestelde partij worden veroordeeld in de kosten van de procedure.

8. De beslissing van de Commissie

De Commissie

- verklaart de klacht van Boehringer Ingelheim gegrond, zoals hierboven is overwogen en beslist;
- beveelt MSD de verspreiding van de folder in haar huidige vorm te staken en gestaakt te houden;
- veroordeelt MSD tot betaling van de kosten van de procedure begroot op € 6.600,00;
- wijst de meer of anders verzochte maatregelen af.

Het is partijen bekend dat de uitspraak zal worden gepubliceerd op de website van de CAVP en dat een in het jaarverslag van de CAVP opgenomen geanonimiseerde samenvatting van de uitspraak zal worden gepubliceerd in het Tijdschrift voor Diergeneeskunde.

Aldus gewezen te Amsterdam op 25 november door mr. A.P. Ploeger, voorzitter, drs. R.A.J.M. van Meer en drs. S.J. Mesu, leden, in aanwezigheid van mr. C.T.F. van Dissel, griffier, en ondertekend door de voorzitter.

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Apl', with a long, wavy tail extending downwards and to the right.